

ئات ئىزم و بزو تن وى دژى ئايىنى دىمان ل لگ گ محسین ئىبراھىمى ... و رگ گ ا نى: کا و عوم ر

(بشى يكم) دورى ئات ئىزم ل پاش كشت پ كرنى ئاين ل
ژئوادا

(بشى يكم) دورى ئات ئىزم ل پاش كشت پ كرنى ئاين ل
ژئوادا

سىامك ب هارى: لم گفتوگ يدا ئ مان و ت ب دوا دا چون بك ين ب
پ گ گى ئاين و گ شى ئات ئىزم ل جيهان و ب تايب تى ل و اتانى ئىسلام
ل دراودا و ب تايب تيش ل ئ راندا. و كو پ ش كى و ب ر ل ه ر شت ك
ب پ و يست بىر ك ي مان ه ب ت س بار ت ب ئات ئىزم؟

محسین ئىبراھىمى: ل شو نك س بار ت ب ئات ئىزم و پ ر س ندى
دژا ي تى ل ل گ گ ئاين قس مان د كرد، ح ميد ت قوايى ئا ماژى ب
خا كى س رنج اك ش كرد: ئ وى ك ئ م ئات ئىست نين، دژى
ئات ئىستين. ب ب چونى من رونكر دن وى ئ م جيا وازي و جيا كرن وى
ل دونيا ي كدا ك زياتر و زياتر ئ و وون بو ت و ك ئاين و
ب تايب تيش ئىسلام با و ر كى حى ب خولق ن ر ني ب كو
ل بن ن تدا ه ز كى سياسى ك ب پشت ب ستن ب س ساي كار كانى
ه ر ئ و خالق ب رد و ام ژيانى ز ر ك پيش ل د ك ن ز ر گرنگ.

ئ ب ت ئاين ه رگيز ب ت نها ت ئىسم يان با و بون ب خودا ن بو
و ئ و ش ن بو ك بتوان ت بونى خودا ئىسپات بكات تا ئات ئىزم
يان ب خودايى و م م كى ب ت و ك با و وى ك س ك، ه ر و كو م سىحي ت
و د س م تى م هاى كل سا ل س د كانى نا و م استدا، ئ م م ئىسلام نك
و كو با و ب خودا ب كو ل ل ب ژنى جان و و ر كى سياسيدا
كارد كات. كاتك خودا ل ل گ گى ك ب بىر ز كان و ب يامب ر كان و
ئىمام م كانى و د ست ل كاروبارى ك م م ا ي تى و سياسى و ر ئ دات،
ل ه موو ق م م و ك م م ا ي تى و سياسى كاندا. ل ب ر كى و لى ف قى
يان پادشا و خ لىف دا ئ و كات ب خودا ي ك، ئات ئىستك ناچار
ئ ب ت چالاكان خ بات بكات ب پا كرن و وى ك م م گ ل خورافاتى
خودا. كاتك خوداى ئاسمان نكان ل م م سى ك ر س تى ز م نيدا

دډرئډک وټ، ئا تډ ئیستیش ناچار ئډ بټ لډ ډډډی ډ وټ وټ وټ وټ چالاکدا بچډ تډ مډ یدان لډ دډی خورافډی خدا، وټ لډ دډوری دډر خدا دډرک وټ، وټ تر ئډ یوت زانستی خودای لډ ئایندا وټک ژډ هری ناو خواردن وایډ "دډر خدا یډک باوډ بون بډ خدا وټک ژډ هراوی بونی هډش وگیانی ئینسان دډ ناسډ کډ ئډ بټ پاک بکریټ وټ، کریستډ فډر هیچن کډ خډی وټک دډر خدا یډک دډ ناسډ نټ، بډ هډکار نیډ کډ ناوی ناسډ رډکی کټ بډ بډ ناو بانگ کډی ناوډ 'خودا گډور نیډ" وټ شډو یډکی وشیارانډ ئډ وټی هډ بډاردوډ: "ئاین چډن هډ موو شټک ژډ هراوی دډ کات، (ئډ نټی تډ ئیست)"، بډ رهډ سټکار کډی چالاکی باوډ بډ خدا بون، هډ نډک بډ بډر نډگار بون وټی

وشیارانډی، تډ نانټ چالاکی وټ یکخراو لډ گډ خورافډی تی خودادا، خډ باتی کاریگر بډ سډ ینډ وټی ژډ هری خدا پډ رستی وټاین چ بډ مانای ئاید لډ ژی وټ خډ شباو یډ فکری کډی سډ بارټ بډ گډ وټ یشی ژیان وټ چ وټ کو وټ سیل یډکی سیاسی بډ تډ کدانی ژیانی ئینسان.

خودا لډ هډر سډ ئاین کډی یډ هودی، مډ سیحی وټیسلامدا دډوری سډر کډی هډ یډ. لډ وانگ یډ هډر سډ ئاین کډ وټ خدا کډ یډ کډ بډ دډ وریدا باډ خان یډکی گډور لډ کټ بی پیر ز دروستکراو لډ گډ فډرمان وټ ینمای لډ بار ی وړدو درشتی لایډ نډ کانی ژیانی ئینسان وټ، پډ یامبډ ران وټیما مډ کان وټی عجز کان، ئډ مانډ هډ مویان پایډ ئاید لډ ژی کانی بناغ ی سیاسی دډ سډات بوون، کډ نیس وټ مزگډ وټ، پیاوانی ئاینی یډ هودی وټ سیحی وټ موسډ مان بډ شډکی جیانډ کراو بوون لډ دډر بار کان وټین دډ سډات دار کان، شک وټ شان وش وټک وټ پایډ بډ رزی شو نډی پرسیار نډ بوی پاشای تی لډ سډرد می پډ شډرش فډر نډسدا بډ شډکی فډر زاری گډوری وټ هډزی خودای بون کډ پاشای تی بډ هرډ خودای یډ کډی وټ پاشاش سډ بډر کډی بون.

دډوری مډ سیح بډ در ژایی سډ دډ کان وټ تایبډ تیش لډ سډ دډ کانی ناو وټ استدا هډی بوو لډ ئډ مډ دا ئیسلام وټ خودای ئیسلام دډ یینټ کډ لډ شو نډ کانی وټک ئډ راندا ئاید لډ جای فډرمی حکوم تډ وټ لډ شوین کانی تر دا ئاید لډ جای گروپ ترسناک کانی وټک داعش، ئډ مډ زیاتر وټ زیاتر "خودای" ئیسلام با بډ تی مشتوم ی فډر مډ وټ بای لډ جی نیډ باس کډی پډ یو سټ بډ مشتوم ی نډوان ئا تډ ئیست کان وټ ئیست کان نیډ سډ بارټ بډ دروست بونی جیهان وټ سروشت وټیانی ئینسان، خودا شمشیری خوډ ناویډ لډ دډستی، یکخراو تیر ریسټ ئیسلامی کاندای چی دډ وټ تی وچی ناد وټ تیډ کان، خودا وټ سیل ی تیر رو تډ قانندډ، لډ ژډر ئای خودا ولډ دونیای ئیسلام لډ دراودا بډرد وټام ژیانی ئینسان کان لډ مډ ودا یډکی شډک هډ نډردا لډ ناود بډن، بډ ناوی خودا وټ کچانی قوتا بخان یډک دډ دزن وټ دډ سټدر ژیان دډ کډ نډ سډر، بډ ناوی خودا وټ

قوتابخانه دتفقننهو. بڼاوی خداو سږدڼن. بڼاوی خداو دسوتڼن. بڼاوی خداو بازارای فرشتنی کڼیلای ژن دائڼن. خدا زیاتر له همیش بوته کڼمپینی تیررو تاوان. ئمڼمڼ خدای ئیسلام له بنڼتدا بڼتاوانکاری دڼناسرتهو.

بڼو پڼی، ئیتر ئاتڼئیزم وبڼ خدایی ناتوانته لهسنوری مشومرکڼی فلسفیدا دڼربارای بون یان نه بونی خالیک بمڼتهو. لهگڼ بونی بزوتنهوای ئیسلامیکدا کڼ بڼشمشڼری خداو بڼشوڼ ئواندا دڼگڼڼن کڼ نکوی له بونی خدا ئکڼ. نوکوی کردنی له خداو سڼیندوی له زڼینی ئینساندا له کردو دا لای نهکی گرنگی وبڼو بونوای هزری وسیاسی لهگڼ ئاین وبڼتایبڼتیش ئیسلامدای. ئاتڼئست ناچار کڼ له دڼوری دڼر خودادا بڼت و دڼر خوداکان" ئانتی ته ئیستڼکان" بڼکردو ئبته بڼشکی چالاک بن له خڼبات لهگڼ ئاینی ڼکخراودا. هڼروک ژینگڼناسی ئنتی ته ئیستی هاوچڼرخ ڼچار دڼکنز بڼشوکی پوخت وتویته "ئگڼر خدا ئو وداو کارستبارانهی نه بواي، دڼیتوانی جوانیک بته له مڼودای جیهنیدا".

سیامک بهاری: له زڼرک له وڼاتانی ڼژئاودا، دڼستی ئاینیان له دڼسڼات ودام زراو و یاسادانان وسیستڼمی دادوڼری، دام زراوای فڼربون ودو ڼتیکڼکان دورخستو تهو. سڼپاندن وجڼخستنی بڼهاکان ویاساکانی سیکڼلایزم له وڼاتاندا هڼتا چ ئاستک بڼرهڼمی نامادڼی وچالاکي مڼژویي ئاتڼئیستڼکان بو؟

محسین ئیبراهیمی: ئگڼر سڼ سڼ دسا ڼینسانسی هزری وزانستی و ئدڼبی وهونڼری، دوسڼد سا سڼ سږدڼمی ئقه و ڼڼشنگڼری و سږرئڼنجام شڼشڼی گڼورای فڼرڼنسا نه بواي مڼسیحیت ڼوانی ته کی و خڼو تگاو کڼساکان نه دڼکرایو و دڼیتوانی هڼزاران جار زیاتر له سږدڼمی پشکیننی بیروا ژیاننی ئینسان ته کڼدات، ئیم له نهوان سڼدڼکانی ناو ڼاست لهگڼ سایڼی قورسی کڼس بڼسږسږریو وئوړپای ئمڼمڼ لهگڼ کڼسایک کڼ دڼستیان بڼستو، غڼلهکانی وک کڼپرینگ و گالیل و دیکارتی (سږدڼمی ڼینسانس)، ڼڼشنبیرانی وک هاو ڼڼانی زانست نام (دائیرای معارف) و کو دیدر و دالامبرو و ڼتر (سږدڼمی ڼڼشنگڼری) و له کڼتایدا شڼشڼی گڼورای فڼرڼنسا هڼی. ئگڼر سږدڼمی رڼنسانس و ڼڼشنگڼری پایڼفکریڼکانی مڼسیحیتیان هڼژاند، شڼشڼی فڼرڼنسا پایڼکانی مڼسیحیت وکڼسای وک ئاینکی ڼیکخراو ته کشکاند.

چڼد نمونڼیک له سږدڼمی ڼینسانس وزانست وئاین بر له جڼنگی فکری گڼورای ڼڼشنبیران له دڼی ئاین، دڼزیندوی زانستی

سروش و جیهان پای کانی کتبی پیرزو خودای هژاندهو، ل و وان گئی کساو بندمای ه موو دیارد کان وه موو زانسته کان ل و وان پزیشکی و فیزیایی کتبی پیرز بوو، و ئیتر ه ر ب چون کی زانستی نو ل ه ر بواریکدا ی کس ر ل گئی پای کانی کتبی پیرزدا د ک و ت ناک کی و. ب نمونه ل س ر ت ای س د ای ۱۶ د ک پ ر نیک ب تیئ ری' خ ر ناو ندی ک م ای خ ر "گورز کی گ و ر یدا ل ف ربونی کتبی پیرزی م سیحی کان ک ز وی ب جگرو ناو ندی دنیا د زانی، ه رو ها ئاشکرا کردنی د ر ک و تنی ک م ای خ ر ل لاین لاپلاس و کانت ل س ر بندمای زانستی سروشتی ئ فسان ای خولقاندنی کتبی پیرزی برد ژ ر پرسیار و کاتک چاو واق و بو کان ل کونی ت ل س ک پ ک ای گالیل و ک ب یک و ت ل پ ن ای ک ل س ای کدا ج گیر کرابوو ل گئی دنیایی فراوانی ئ ستر کاندا س رسام بون، خرافاتی داب زیو ب پ غ م ب ران س بار ت ب نه نی کانی سروشت ز ر ب ه ز ک و ت ژ ر پرسیار.

د توانی پرسیت ئ م د زین و زانستیان چ پ یو ندی کیان ه ی ب د وری ئات ئیزم ل پاشکش پ کردنی ئاین دا ب تایب تی ب ل ب رچاو گرتنی ئ و ی ک ب شیک ل و زانایان (دئیست) بون باو یان ب بونی خودایک ه بوو ب د نیایی ب و انین کی نا ئینی. ل و م کی کورتدا ئ ب ت ب یین ک ه رچ ند ب چون ک سی کانی زانایانی ئ و س ر د م س بار ت ب بونی خودا ج راو ج رو جیاواز بون، ب م شاردن و ی ب باو ای ب خودا ز ر تر ب ه ای د س م تدار تی ک سا باوو ک ب نوک ق م م ک زاناکانی زاناکانی ب سوتاند ل ناو ک پی ئاگردا سزاد دا.

چار نوی گالیل و ج ردان بر ن ل ب رچاویاندا بوو. زوز ف لانی ئ ستر ناس و زانای بیرکاری ف ر نسی ب ئاشکرا خ ی و ک ئات ئیست د ناساند و ئ یوت "ناتوانیت بونی خودا ئیسات بک یت، ب م ب خودا د توانیت ه موو شتک شر ف بک یت". ز ر ک ل زاناکان کاتک ب ب خودای ئینی ه موو شت کیان شر ف د کرد ئ یان زانی ب کرد و بونی خودایان ک ل و ا تدا ب گ و ونک ر و ی ه موو شتک د خست ژ ر پرسیار و.

ن دیکارت ک بیرکاری زان و ف یل سوفی ف ر نسی نمونه ی کی س رنج اکیش ل و ناک کی ک ی ک ب ه ی و حشیک ری ز ای ک ساو زاناکانی ل گئی ب ر و و بون، ئ و ک خ ی و ک م سیحی کی باو دار د زانی ت نانت ه س نگانندی کتبی پیرزی ب پ وانی ل ژیک و گ ر داو و ب خستن و ی ئ و پرسیار ی ک "ئایا ل بند تدا خودایک بونی ه ی؟ ئ گ ر ب م ی د ئایا خودا ف ب باز؟" ل کرد و "ع ق ی ل ج گ ی کتبی پیرزو گ مانیان ل ج گای ئیمان داناو و گایان ب برن

ژر پرسپاری خودا کردو تـو. بـام بـام ئو ی ک باو بونی
بـخودایی ئاینی هژاند ئشنگری دوو سـدی بـر لـشـشی فـرـنـسا
بوو.

چـند نمونـیـک لـ سـردـمی لـژیک وـشـنگـری و “فـلسـفـه” لـ بـرامـبـر
ئاینـدا:

شـنـبـیرانی سـدی ۱۸ ی ئـورـوپا لـ پـاشـکشـه پـکردنی ئاینـدا دـوری
بـرجـستـیان گـا. ئـو شـنـبـیرانـه تـانـت ئـوانـشیان کـ باو بـیان
بـجـرک خـولقـنـر هـبوو بـکردو خـباتی بـ وـستانیان لـ دژی
ئاینی مـکـخـراوی مـسـیحیت، کـنـیسـه و پاپ و خورافاتـی ئاینی و هـروها
خودای مـسـیحیتـکانیان دـبرد پـشـو.

لـ وانگـی باو بـون بـ بونی خودا شـنگـرکان توژکی فراوان
بون. لـ باو بـان بـ بونی هیچ جـر خودایـکـه و هـتا باو بـون
بـخودایـکی بـتـواو تـی جـاواز و ناکـک بوو لـگـه خـالـیقی
ئاینـکاندا. بـام شـتـک کـ شـن بوو. هـند جـار لـترسی گیانی خـیان
بـ ئاتـئـست و دژ خودا (ئانتی تـئـست) دانـدنا و بـ باو بـشیان
بـهـر جـر ئاینـک لـ ترسی کـسا دـشاردو و زـرکـیش بـهـی ترس
لـ سانسـر باو بـ بونیان بـخودا ئـشاردو دالامیر کـلـگـه
دیدری سـرنـوسـردا زانست نامـیـکی (دائـر المعارفـی) یان دـبرد
پیشـو سـبارت بـوقسـه نـرمانـی کـ سـبارت بـ خودای مـسـیحیت
وتـویـتی بـوـتر دـت : “ئـو قـسانـه وک پاسـپـرتـک بـ ئـو
استیانـی کـ ئـمانـوت ایگـه یـنـن”...

لـگـه هـ بونی بـچونی جـراوجـر سـبارت بـ باو بـی تـایـبـتی بـ هـ بون
یان نـ بونی دروستکـر بـبـنـما دانانی زانست ولـژیک و بیرکردنـو
لـ بـرامـبـر ئاین وخورافـتـدا و پـندوـرگـرتن لـ تـوـگلان لـگـه
مـسـیحیت و بـتـایـبـتیش کـسا ولـ کـتـایـدا خودای مـسـیحیتـکان ئـو
هـ سورـه بوو کـ هـموو ئـم شـنـیرانـی دـگـه یاندو و بـیـک.

لـ نـو شـنگـرانـی سـدی هـژد هـمدا، سـرباری هـ بونی خـباتی فـکـری
بـ وـنـیان لـ دژی خودای مـسـیحیت لـخـای باو بـی تـایـبـتیان بـ
دـئـسم جـ باو بوو، نوسـران و سـیاسـتمـدارانی کاریگـری وک دیدر
، وـاـتر، مـنتـسـکی لـ فـرنـسا و تـماس بین، جیمز مـدیسون و تـماس
جیفرسن و بنیامین فرانکلین هـمویان کاریگـر بوون بـ خودای جـ
(deism).

دـئـسم بـمانای چی؟ بـومانایـی کـ وـحـیـد خـالـتی با تـدـستی
خودا لـ ژیانـی ئینسانـکاندا لـگـه وـحـیـو شـتـکی پوچـه. ژیری و
سـیرکردنـکی سـرسو هـنـری سـروشتی جیهانی بـسـه بـ هـ بونی
خولقـنـر. بـام چ جـر خولقـنـر؟ نـک ئـو خـالـیقـه ترسناک کـ
لـسـرو هـموو کاروبارکـو و یـه و دـستی هـ یـلـهـموو چرکـساتـکانی

ژیانی ئیساندا و هه ر له سه ر تاوه هه موو شته کی له چاره نویسیان هه که یوو و ئینسانه کانی زنجیرکردو؛ نهک ئه و خولقه نه ره ی که که سا وپادشاکان تارماییه ترسناکه که یان به سه ر سه ری جه ماوه ری خه که وه ده سو نه وه وه کی په هه ده خه ته نه؛ نهک ئه وه خودایه ی که وه سیله ی به ته کردنه وه ی ئینسانه له وشپاری وئیراده وه هه زی به یاردان، زیندانی کردنی هه ش و به حه جه ماوه ری خه که و کردنیان بوو به به عیته و که یله ی پادشاه و پا، خولقه نه ره جه که سه ر نه جه له ده ده که کردنه وه جه نگی له که خودای ئاینی به ماده ستدایه، نهکو له له خودای ئاینی و په کههاته خورافیه کانی بوو. به ومانایه ی ئه م به شنگه رانه له کاته له که دانه وه ده ئسته له جههان و بونده هه ته وه جه که ی که به خودای مه سیحیه ته واته ئاینی به که خراوی وه کاته وه په یوه نده هه یه به ته واهه ته له ده وری ئاته ئیست و ته نه ته ده توانیت به ته یت ده ده خودایشدا به وچه ده ره که و تن، به نمونه؛

لامتری که به ئاشکرا به خودا نه بوو له و باوه به ده دابوو که ژیا نه کی خه ش به خه له په نا و به ئاماده یی خودا ئاسته مه؛ ”دونیایه کی خه ش به خه نابینین، هه ته که که بیر که ی خولقه نه ره له سه رده له به رن و به نه به خودا”.

دیدرو که ”خسته نه وه سیسته مه جههانی به به که ی بونی خودای ئاگا ودانا هه ژمارده کرد” له گا ته په کردن به هه مان خودای مه سیحیه ته ”ده وزمه ی ده به رد و سه ته مکار” ماندو نه ده بو له جه نگی به شنگه راندا له ده ده که نه سه و مه سیحیه ته وه خودا که یاندا ده وری به ره جه ته ی هه بوو. سه ره نه نهام ئه به ته ناوی واته تری خودا باوه (deism) یش به به ین که ئامانه جه که ی به یکه یانده بوو که ئامانه جه له یش ده ره نه نانی مه سیحیه ته؛ که به ی په ری زی ئاخراوه له وه نه ودره وه ئه فسانه و خه یه بنیات نهراو به ده ته گره په که ته که بازو هه خه ته نه ره ناساندو په پا و که شیشه کانی به جاده و گه ری په شه یی نه و به ده که جه گایان له ناو دونیایه ی ئه قه دانه ته نهها بازگانه به نه زانیوه ده که نه؛ ”یه که مین په او ی ئاینی په که مین ده سه ته بوو که مام نه ی له که یه که مین که که مه ده کردا”

به مام واته تری خودا باوه له هه مان کاته له به رامبه ره نه وه خودایانه ی که خاوه نی و هه ین له ده وری ئاته ئیست وه ته ده توانیت به یی ده ده خودا ده ره نه که وه، خودای مه سیحیه کانی به ئاشکراییه کی به وه نه ده که ته گا ته جه وه شک وه گه وری ته وه خودایه به زمانه کی به باکانه ده نه ته خواره وه و خودا به دروستکراوی کارخانه ی خه یه که که سا و قه شه که نه ده زانه ته، نه وه قه شانیه به و ته ی واته ته ره ”له سه ر جه گای زینا هه تونه ته ده ره وه، سه ده نه نو سه له له خودا دروست ده که نه، دواتر

لـسـر زـوـی و لـک و الـتـر دـسـت پـیـا وانی ئاینی تاجیان دـنـایـسـر پادشاکان و تاجیشیان لـسـر دادـگـرتن، لـفـرنـسا، کـنـیس و دادگا لـسـدا ۹۵-ی کـمـگـیـکـی ۲۷ مـلـیـنـی کـلـسـر دـمـی شـشـیدا هـمـویان کاسـلـیک بون یان بـکاسـلـیک هـژمار دـکـران پـیکـو و بـها و بـشی تاـان دـکرد. کـسـا لـ دواى پاشا و سوپا گـورـ ترين هـز بوو کـ نزیکـی ۱۹۴ هـزار قـشـى لـ خـزمـتـدا بوو بـ و هـیـو کـ شـشـ لـ دژى ئاین و بـسـرکـوتـن گـیـانـدنـی ئـم شـشـشـ بـ ئامادـى جـماوـر و بـ تـکـشـکا نـدنـی پا یـ سیاسـیـکـانـی دـسـتـاتـی ئاین لـ توانـدا نـ بوو. فـیـلـسـوفـ شـنـگـر دژـ ئاینـیـکـانـی فـرنـسا هـر بـ و هـیـو بـو کـ توانـی بویان بیرکردن و کانـیان کـمـلـایـتى بـکـنـو کـ ئـو بیرکردن و انـ لـ دـی جـماوـر کـدا شوـنـی دـگـرت کـ گـنـدـی کـیـسا بـ هاوـیـ پاشایـتى لاشـو گـیـانـیانـی تـکـشـکا نـد بون، توـی و بـزارى خـک لـ کـنـیس هـیـچ سـنـورکـى نـ بوو، ئاین بـشـو و یـک ناوـی بـ خـراپ دـرکـرد بوو کـ دـسـتـان تـانـت “لویسـی شانـز” ئامادـ نـ بوو کـ قـشـیـک و انـ و تـنـو و ی کـوـکـى لـ ئـسـتـ بـگـرت کـ نـدـبوو ئـو کـوـ باوـسـ ئاینـکـى لـدـست بدات، “ئـم نـفـرتـ لـ ئاین لـ نامـى قـشـیـکـى هـگـا و دـا بـ ناوـی “ژان مـلـیـ” کـلـگـ و سـتـنامـکـى دـا بـ جـیـهـشتـو بـ باشـی سـنـگـى داوـتـو، ئـو داوای لـبـوردن لـ خـک دـکـات کـ هـمـو تـمـنـى خـى بـدر و دـمارگـیرى تـپـانـدو، بـدـنـگـى بـرز هـاوار دـکـات “ئـى خوداناسـان” بزائـن کـ خوداکـتان، بـ “باوـسـکـتان” بـ ئـندازـ شـشـنـگـزـتـرو خـراپـکـارتـر لـ خـراپـکـارتـرین خـکـکان، “ئـبـت “بزائـت “کـ خودای مـسـیحـیـکان بـرپـرس و هـکارى هـمـو شـشـنـگـزـیـکانـن؛ “بزائـت کـ “مـرـفـایـتى بـردـوام لـ هـو و یـ ئـو دایـ کـ خـى لـ تـسـکـبـازى و شـشـنـگـزـیـکانـى خودا- کـ دـسـتـان لـبـیرى خـشـبـختـى ئـودایـ- بـدور اـگـرت، “بزائـت کـ “سـیـستـمـى لـسـر بـنـمـای خـا و نـدارـتى تا یـبـت بـنـیات نـراو سـرچـاو و هـمـو پـخـواتـى و دزىـکانـن و ئاینـشـیان بـ پارىزگارى لـ و دزىانـن پـیرـزو کـخـستـو!”

بـ پشت بـ ستن بـ و، ئـ گـ ر ۵ سـ دـ ی ۰۰ نـ سـ و ۰۰ شـ گـ ر، پـ اـ یـ
فـ کـ رـ یـ کـ اـ نـ ی مـ سـ یـ حـ یـ ت لـ مـ یـ دـ اـ نـ ی مـ اـ ف و د ا د و هـ و نـ ر و ز ا ن س ت و ئـ دـ بـ یـ ا ت
و سـ یـ ا سـ تـ ی خ س ت بـ و یـ لـ ر ز ۰۰. ئـ گـ ر ۰۰ شـ گـ ر ی خـ و ر ا فـ تـ کـ ا نـ ی کـ لـ سـ ا ی لـ
مـ شـ ک و د ۰۰ کـ ا نـ د ا بـ سـ ر ی کـ د ا شـ و ا نـ د بـ و ۰۰ شـ ۰۰ شـ ی فـ ر ۰۰ نـ سـ ا ئـ و
د ا مـ ز ر ا و ا نـ ی کـ لـ سـ ر بـ نـ مـ ا ی ئـ و خـ و ر ا فـ تـ کـ مـ ۰۰ گـ یـ ا ن ز ن جـ ی ر
کـ ر د بـ و لـ کـ مـ ۰۰ گـ د ا نـ هـ شـ ت ۰۰ و شـ گـ ر ی چـ و ا ر چـ ی و ۰۰ فـ کـ ر یـ کـ ا نـ ی شـ ۰۰ شـ ی
فـ ر ۰۰ نـ سـ یـ ا ن ئـ ا مـ ا د ۰۰ کـ ر د، شـ ۰۰ شـ ی شـ چـ و ا ر چـ ۰۰ و ی سـ یـ ا سـ ی مـ سـ یـ حـ یـ تـ ی
تـ کـ شـ کـ ا نـ د ۰۰ شـ گـ ر ی بـ نـ مـ ا هـ ز ر یـ کـ ا نـ یـ ا نـ ی هـ ژ ا نـ د و شـ ۰۰ شـ خـ ا ی
کـ تـ ا یـ د ا نـ ا بـ پـ گـ ی با ۰۰ ا د ۰۰ سـ تـ ی ئـ ا ی ن ۰۰ شـ گـ ر ی و ۰۰ سـ یـ لـ ی ئـ ا ی نـ ی

لډدستی پاشایه تی سډند وشو شیش پاشایه تی له ژر پښه ئايندا خست
لاو. بکورتی ئووی که؛ شنگری له گډه تډواو بونی شو شدا، پاشایه تی
له خزم تکر دنی مسیحیت بډشکرد ومسیحیتیشی له خزمه تی پاشایه تی
وخو کیش له هډوکیان.

واټر، ئم "نوډر ری شیتان" هډرچډنډ پښش شرش ئا بو په کی به
که ساو پیاوانی ئاینی نه هشتبویو بهام له که تاییدا ئو شو شو
بوو که که که که نیس و پشتیوان که نی مسیحیت په یکه به یکه له
ژیر پیا نډا در که شا و لاک و تډیا نکرډ. ئو شو شو بوو که مو که که نی
که نیس په دست به سډرډا گرت، سډران و مالی په یان له ژرډس سډا تی
که سادا د ره نه و که که که ی ما په یی مسیحیتیان تډکشکانډ. ئو
شو شو بوو که تایی به باج سډندنی سیستماتیکی سډر منډا بون و زواج
و مردن ه نه که له لاین که ساو له خ که یان وډرډ گرت. ئو شو شو بوو
که دست وقاچی که نیس په سیستمی په پروډو و خوډندنډا به
و که تایی به د سډا تی به که بډری که نیش ه نه له هډو و ح منډا بان
ولاوان وجډ ماوډری فراوانی خو کډا.

ئو بډ تډه موو ئم وډاوان له ناو ناک که کی بند په تی له
په یو نډی ئا بوری و که م په ی تډکانډا په کهات، ئو ویش گډش په چین که
نو په بوو له بډرامبډر دنیای که نډا که جډگ په باس که جیاوازو
در ژتر.

و له که تاییدا بهم که جو لاندو په کی اډیکا په تر که دواتر و
له م وډا وشو وازی نوډا شته نه بډرډی که ساو مسیحیت، گډش په
که م نیزم له ماو په سډد په نډرډ، خوډی اډیکا په مارکس له ئاین له
که تاییدا کاریگډری شو ش په کت بډری و سیا له گډش سډندنی هډری
ئا تډیست په جیهانډا که دتوانډت به جیاواز باسیان بکرت.

تډبینی محسین ئیبرا هیمی: به ش که گرنگی ئو زانیاریه مډویان په
که له م چاوپه که و تنډا سودی له و رگرتو له کت په بی مډوی شارستان په تی
و په دورانت، ویکپیډیا و ما په پډه ئینتډرنټ په کانی تر و رگرتو.

در ژری ه په